

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології,
інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	МУЗЕЇ УКРАЇНИ
Викладач	ГОЛОВАТА Оксана Олександрівна, викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38(066) 5361657
E-mail:	o.o.golovata@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua ; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, за домовленістю.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань з всесвітньої історії та історії України, музесознавство, й дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни – є формування у студентів знань про історію, сучасний стан, функції та значення музеїв як важливих осередків культурної та історичної спадщини України.

Основними завданнями курсу:

- засвоєння студентами головних закономірностей розвитку музейної справи в Україні
- формування уявлень про головні досягнення та культурну спадщину українського музейництва;
- визначення характерних рис українського музейництва та його місце в загальнолюдському культурному просторі;
- розкриття характеру українського музейництва;
- навчання студентів орієнтуватися в кращих надбаннях української музейної спадщини.

2. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати: предмет, об'єкт і структуру курсу «Музеї України», основні методичні та методологічні засади пізнання музейної спадщини України; еволюцію музейництва у просторі і часі; основні напрями роботи музеїв та виконувані ними функції; найвидатніші музеї України; самостійно осмислювати культурні явища, пов'язувати історичну ретроспективу з майбутнім; характер зв'язку між світовим та вітчизняним музейництвом;

вміти: орієнтуватися у кращих надбаннях світового та українського музейництва; грамотно організувати роботу над експозицією; розробляти екскурсійно-туристичні маршрути в межах рідного краю, України.

До розгляду студентів пропонуються програма навчальної дисципліни, плани лекційних і семінарських занять з відповідним навчально-методичним інструментарієм і коротким конспектом, вимоги до самостійної роботи студентів, питання на залік, критерії рейтингової системи оцінювання знань студентів, список рекомендованої літератури, тестові завдання, а також термінологічний й біографічний словники, деякі документи, що регулюють функціонування музейної справи в Україні.

набути соціальних навичок (soft skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в соціокультурному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотуркменському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Музейна справа в системі культури

Тема 2. Культурно-освітня діяльність музеїв України

Тема 3. Експозиційна робота музеїв України

Тема 4. Краєзнавчі музеї України

Тема 5. Художні музеї в Україні

Тема 6. Музичні музеї в Україні

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Музеї природничого профілю в Україні

Тема 8. Літературні музеї в Україні

Тема 9. Екомузеї

Тема 10. Музеї природничого профілю в Україні

Тема 11. Музеї-заповідники в Україні

Тема 12. Віртуальні музеї в Україні.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною системою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання в Україні та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (екзамен, диф. залік, курс. проект, курс. робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
А	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90–100
В	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82–89
С	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74–81
Д	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64–73
Е	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60–63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35–59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1–34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені **Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ** <https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf> (С. 27–35).

6. Рекомендована література Основна

Базова

Виноградова О. В., Дарчук В. Г. Основи музеєзнавства: навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2017. 185 с.

Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв : посібник / [під ред.: В. Великочого, Н. Гасюк]. Івано-Франківськ : Плай, 2005. 64 с.

Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Основи музеєзнавства: навч. посібник. Київ : Знання, 2008. 428 с.

Допоміжна

Андреева Л. Академік М. С. Самокиш та українські музеї (1929 - 1941 рр.). *Краєзнавство*. 2012. № 4. С. 126 - 132.

Асанова У. Створення перших експозицій у кримських музеях (перша половина 20-х рр. ХХ століття). *Краєзнавство*. 2011. № 2. С. 199 - 207.

Беседіна Н. Музейні заклади Полтавщини у другій половині 1950-х – у 1980-х роках: основні напрями науково-дослідницької діяльності. *Краєзнавство*. 2009. № 1 - 2. С. 111 - 119.

Беседіна Н. Формування мережі державних музеїв на Полтавщині в 1950 - 1980-х роках.

Краєзнавство. 2009. № 3 - 4. С. 157 - 164.

Бойко Н. Музей-діорама «Битва за Дніпро в районі Переяслава-Хмельницького і створення Букринського плацдарму восени 1943 року» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». До 35-річчя заснування та діяльності. *Краєзнавство*. 2010. № 4. С. 69 - 75.

Дворкін І. Музейні установи в українському національному русі Наддніпрянщини наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. *Місто: історія, культура, суспільство: Е-журнал урбаністичних студій*. 2017. № 1 (3). С. 83 - 91.

Дідух Л. Микола Біляшівський і розвиток місцевих музеїв в Україні. *Краєзнавство*. 2008. № 1-4. С. 120 - 127.

Жам О. Музей хліба Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»: до 25-річчя створення та діяльності. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 135 - 142.

Житомирський краєзнавчий музей. Картинна галерея Житомирського краєзнавчого музею: альбом / [авт.-упоряд. В. Г. Харченко]. Київ : Мистецтво, 1982. 79 с.

Житомирський обласний краєзнавчий музей. Житомир : Видавець М. Косенко, 2008. 16 с.

Закарпатський музей народної архітектури та побуту : фотоальбом. Ужгород : Вид-во ПП Басараб М. М. «Наш рідний край», 2006. 16 с.

Закарпатські замки у легендах, переказах та літературних творах / [упоряд. І. В. Хланта]. Ужгород : ТДВ «Патент», 2017. 184 с.

Качан Р., Хведченя С. Розвиток музейної справи на теренах Києво-Печерської лаври в 1918–1926 рр. *Історико-географічні дослідження в Україні : зб. наук. пр.* Київ : Ін-т історії України НАН України, 2005. Число 8. С. 37 - 49.

Козій Г. Першому в Україні музею просто неба – 45. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 128 - 134.

Крук О. Створення етнографічних комплексів та експозицій як один з напрямів розвитку українського музейництва 1960-х – 1980-х років. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 120 - 127.

Крук О. Формування мережі державних заповідників як один з напрямів розвитку українського музейництва 1950-х – 1980-х років. *Краєзнавство*. 2009. № 3-4. С. 145 - 154.

Кузьміна І. Городоцький музей як осередок науки та культури на Волині. *Український історичний збірник*. 2015. Вип. 18. С. 128 - 147.

Кулінська С. З історії розвитку музейної справи у Києві (друга половина ХІХ ст.). *Краєзнавство*. 2000. № 1-2. С. 151 - 153.

Курченко Т. Формування музейної мережі Півдня України у першій половині ХІХ століття. *Краєзнавство*. 2011. № 4. С. 178 - 183.

Кухарєва Н., Калінович О. Музей Заповіту Т. Г. Шевченка в Переяславі (до 195-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка). *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 143 - 149.

Літературно-меморіальний музей В. Г. Короленка в м. Житомирі. Житомир, 2003. 20 с.

Маньковська Р. Внесок академіка НАН України П. Т. Тронька в теорію і практику музейної справи України. *Історія України: маловідомі імена, події, факти*. Київ, 2010. Вип. 36. С. 49–61.

Маньковська Р. Краєзнавчі музеї в Україні: історія і сучасність. *Краєзнавство*. 2000. № 1. С. 153 - 159.

Маньковська Р. Народне музейництво в громадянському суспільстві: історія і перспективи розвитку. *Краєзнавство*. 2008. № 1-4. С. 138 - 144.

Рябчикова Ф. Організація краєзнавчих досліджень у науковому доробку Василя Кравченка (1920–1931 рр.). *Краєзнавство*. 2012. № 2. С. 87 - 94.

Савчук В. Музеї України як центри краєзнавчої роботи в 20-х – 30-х рр. ХХ ст. *Краєзнавство*. 2011. № 2. С. 217 - 222.

Станіславська Л. Стара фортеця : пугівник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник, 2013. 64 с.

Стельмах І. Громадські музеї Криму (80-ті роки ХХ століття): мережа та тематика фондів колекцій. *Краєзнавство*. 2011. № 4. С. 183 - 191.

Стельмах І. Краєзнавча діяльність громадських музеїв Криму. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 72 - 75.

Степанова О. Є. В музеях світу. Київ : Артанія Нова, 2004. 72 с.

Ткаченко Г. Фундатор Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини. *Краєзнавство*. 2013. № 4. С. 105 - 110.

Федорова Л. З історії музеїв Києва XIX – початку XX ст. *Краєзнавство*. 2011. № 1. С. 115 - 128.

Ходаківський М. Київський скансен: здобутки і втрати (до 35-річчя відкриття експозиції Національного музею народної архітектури та побуту України). *Краєзнавство*. 2011. № 4. С. 191 - 197.

Хотин. Фортеця над Дністром. Кам'янець-Подільський : Рута, 2010. 24 с.

Чобіт Д. Золочівський замок. Броди: Просвіта, 2011. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
2. <http://www.nbu.gov.ua/portal/libukr.html> – каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України
3. <http://www.nbu.gov.ua/portal/libweb.html> – каталог національних бібліотек країн світу
4. <http://www.nbu.gov.ua/portal/books.html> – каталог електронних бібліотек України
5. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> – енциклопедії та словники
6. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/> – електронні наукові видання НБУ ім. В.І. Вернадського
7. Барчук О. Відомий музейник Іларіон Свенціцький. URL: <http://photo-lviv.in.ua/vidomyj-muzejnyk-ilarion-svjentsitskyj/>.
8. Малинський підводний музей. URL: <https://ua.discover.net.ua/locations/malinsky-podvodny-muzei>
9. Посацька Д. Віра Свенціцька (1913 - 1991). URL: <http://prostir.museum.ua/post/30966>.
10. Чириця І. Музей сотні ремесел. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2644259-muzej-sotni-remesel.html>.
11. Кропивницький музей музичної культури ім. К. Шимановського <https://kroptravel.gov.ua/node/48>
12. Центральноукраїнський обласний краєзнавчий музей - <https://kokm.kr.ua/>
13. КЗ «Літературно-меморіальний музей І.К. Карпенка-Карого міста Кропивницького» <https://kr-rada.gov.ua/musei-k-karogo/>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Протокол №1 від «29» серпня 2024 р